

Statsråd Jan-Tore Sanner

Att: postmottak@kd.dep.no

Vår ref. LM

Oslo, 9. februar 2018

Diabetesforbundets innspill til statsbudsjettet for 2019

Diabetesforbundet er en uavhengig interesseorganisasjon for folk som har diabetes og andre som er interessert i diabetes. Forbundet ble stiftet i 1948 og har omkring 35.000 medlemmer, 19 fylkeslag og 138 lokalforeninger.

Diabetesforbundet jobber for et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

Her følger Diabetesforbundets innspill til statsbudsjettet for 2019:

Diabetesforbundet ber regjeringen om å:

- gjeninnføre ordningen med gratis frukt og grønt for alle elever i grunnskolen.
- innføre ordning med et gratis sunt og næringsrikt måltid i løpet av skolehverdagen til alle barn i grunnskolen.
- å sette et klart og forpliktende mål om en time daglig fysisk aktivitet for alle skoleelever i grunnskolen.

En helsefremmende skole

Diabetesforbundet er opptatt av at barn og unge skal få de aller beste forutsetningene for god helse. Gode vaner må etableres tidlig i livet og barn og unge må få kunnskap om hva som er bra for deres helse.

Det må satses på en helsefremmende skole. I regjeringens politiske plattform står det nedfelt at det skal legges til rette for økt fysisk aktivitet i skolen og stimuleres til et sunnere kosthold.

Diabetesforbundet mener det bør være et forbud mot å selge mat og drikke med et høyt innhold av sukker på skoler.

Skolefrukt

Skolen når ut til alle barn på tvers av sosiale skillelinjer og dette gjør den til en sentral folkehelseaktør. Gratis frukt og grønt på skolen er et effektivt og samfunnsnyttig tiltak som kan bidra til etablering av sunne levevaner. Forskning viser at gratis skolefrukt kan bidra til reduksjon av overvekt hos barn, forebygging av vektøkning og reduksjon i inntaket av usunn mat¹. Inntaket av frukt og grønt øker også hos barn som har fått dette tilbudet gratis på skolen.

I dag er oppslutningen om abonnementsordningen for skolefrukt på omkring 10 %. En slik ordning bidrar til å opprettholde og øke sosiale helseforskjeller. Diabetesforbundet mener at gratis skolefrukt må gjeninnføres for å sikre at alle barn får lik tilgang på frukt og grønt hver dag, uavhengig av deres sosioøkonomiske bakgrunn. Å sikre at alle barn og unge enkelt får tilgang på frukt og grønt er et effektivt og samfunnsnyttig folkehelseiltak som bidrar til å skape gode kostholdsvaner tidlig.

Diabetesforbundet ber regjeringen om å gjeninnføre ordningen med gratis frukt og grønt i skolen.

Gratis skolemåltid

Gode kostvaner legges i barndommen, og barn spiser et av dagens viktigste måltider på skolen. Innføring av et gratis skolemåltid på 1. –10. trinn vil være et tiltak som bidrar til at sunne matvaner etableres tidlig og at alle barn sikres et sunt måltid hver dag. Tiltaket bør være universelt og likt for alle skoler slik at man får skolemat uavhengig av skoletilhørighet og bosted. Måltidet som serveres bør være i tråd med de nasjonale kostholdsanbefalingene.

Skolemåltidet må være gratis for å sikre at det kommer alle barn til gode. En abonnementsordning, slik som det man i dag har for skolefrukt, kan føre til at de barna som har mest behov for mat på skolen ikke får ta del i ordningen. Diabetesforbundet mener at en ordning med skolemåltid vil kunne være et viktig bidrag mot utjevning av sosiale forskjeller i helse.

Diabetesforbundet ber regjeringen sikre at alle barn i grunnskolen får tilgang til et gratis, sunt og næringsrikt måltid i løpet av skolehverdagen.

Helse som kunnskapsområde i skolen

Helse som kunnskapsområde ivaretas i fagene kroppsøving og mat og helse. Det er særlig behov for å vurdere hvordan faget mat og helse kan styrkes kvalitetsmessig. I dagens fag- og timefordeling er det lagt opp til få timer på barnetrinnet, og enda færre timer på ungdomstrinnet. Faget bør rettes mer mot utvalgte temaer innen mat og helse. Faget bør gjennomgås med sikte på å finne fram til hvilke kompetansemål som er mest avgjørende for at elevene får kunnskap som kan bidra til gode levevaner, samtidig som faget fortsatt må være et allmenndannende fag.

Fysisk aktivitet som en del av skolehverdagen

Fysisk aktivitet i barndommen danner grunnlaget for god helse, mestring og velvære som voksen. Det er dokumentert at 1 times fysisk aktivitet hver dag gir bedre fysisk form for dem som trenger det

¹ Bere, E., et al. (2014). "Free school fruit: can an extra piece of fruit every school day contribute to the prevention of future weight gain? A cluster randomized trial."

mest. Kunnskapsdepartementets ekspertgruppe anbefalte i 2009 at skolene innfører én times daglig fysisk aktivitet for alle elever. Dette er også på linje med hva WHO anbefaler. Forskning viser at aktivitetsnivået hos barn og unge synker med økende alder og blant norske 15-åringer er det i dag kun halvparten som tilfredsstillende anbefalingen om 60 minutters aktivitet hver dag. Barn og unge med innvandrerbakgrunn har i tillegg et lavere aktivitetsnivå enn etnisk norske barn.

Diabetesforbundet ber regjeringen om å sette et klart og forpliktende mål om en time daglig fysisk aktivitet for alle skoleelever i grunnskolen.

Kontaktinformasjon: Linda Markham, politisk rådgiver. Epost: linda.markham@diabetes.no eller telefon: 994 17 704.

Med vennlig hilsen

diabetesforbundet

Nina Skille
forbundsleder

Bjørnar Allgot
generalsekretær